

Na temelju članka 26. stavka 3. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 123/17) i članka 58. Statuta Grada Rijeke ("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 24/09, 11/10 i 5/13 i "Službene novine Grada Rijeke" broj 7/14, 12/17, 9/18, 11/18-pročišćeni tekst, 2/20 i 3/21) Gradonačelnik Grada Rijeke, 27. travnja 2022. godine, donio je

ODLUKU
o donošenju Provedbenog programa Grada Rijeke
za mandatno razdoblje 2021. – 2025. godine

Članak 1.

Donosi se Provedbeni program Grada Rijeke za mandatno razdoblje 2021. – 2025. godine (u daljnjem tekstu: Provedbeni program).

Članak 2.

Provedbeni program nalazi se u prilogu ove Odluke i čini njezin sastavni dio.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Grada Rijeke".

KLASA: 024-02/22-01/42-17
URBROJ: 2170-1-15-00-22-1
Rijeka, 27. travnja 2022.

Gradonačelnik
Marko Filipović, v.r.

PROVEDBENI PROGRAM GRADA RIJEKE ZA MANDATNO RAZDOBLJE OD 2021. DO 2025.

Sadržaj:

1. Predgovor
2. Uvod
3. Vizija
4. Mandat i misija
5. Opis kratkoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala
6. Prioriteti i obrazloženje za odabir prioriteta
7. Odabir strateških ciljeva i odgovarajućih posebnih ciljeva iz hijerarhijski viših akata strateškog planiranja
8. Popis mjera za provedbu posebnih ciljeva s ključnim aktivnostima i pripadajućim pokazateljima rezultata
9. Usklađenost mjera s dokumentima prostornog uređenja
10. Okvir za praćenje i izvještavanje
11. TABLIČNI PRIKAZ mjera za provedbu odabranih posebnih ciljeva s ključnim aktivnostima i pripadajućim pokazateljima rezultata, te indikativnim financijskim okvirom za provedbu aktivnosti

1. Predgovor

Provedbeni program Grada Rijeke za mandatno razdoblje od 2021.-2025., sukladno zakonu, predstavlja kratkoročni akt strateškoga planiranja kojega donosi Gradonačelnik Grada Rijeke i koji će se tijekom njegovoga mandata i provoditi. U tom smislu, iako naslonjen na Plan razvoja Grada Rijeke za razdoblje 2021.-2027. godine, u dimenzioniranju Provedbenoga programa uvažene su i mjere odnosno projekti sadržani u *Novom ritmu grada* - predizbornom programu gradonačelnika Filipovića.

Sukladno viziji grada Rijeke, u Provedbenom programu su navedene aktivnosti koje doprinose razvoju Rijeke kao pametnoga, otvorenoga i otpornoga grada.

2. Uvod

Neposredno uoči lokalnih izbora, Gradsko vijeće Grada Rijeke, na sjednici održanoj 11. ožujka 2021. godine, donijelo je *Plan razvoja grada Rijeke za razdoblje 2021.-2027. godine* („Službene novine Grada Rijeke“, broj 5/21.), u nastavku: Plan razvoja.

Plan razvoja izrađen je sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 123/17). Tijekom izrade Plana razvoja vodilo se računa o usklađenosti sa *Europskim zelenim planom* i *Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine*. Također, Plan razvoja usklađen je i s *Razvojnom strategijom Primorsko-goranske županije 2016.-2020.* za koju je tada bila donesena odluka o produženom važenju do 31. prosinca 2021. godine („Službene novine Primorsko-goranske županije“ broj 34/15). Pritom treba napomenuti da je *Plan razvoja PGŽ za razdoblje 2022.-2027. godine* donesen na 5. sjednici Županijske skupštine PGŽ održanoj 4. studenog 2021. godine.

Uz navedene, Plan razvoja usklađen je i s drugim važećim strateškim dokumentima Grada Rijeke:

- *Strategija sporta Grada Rijeke 2018. - 2024.* („Službene novine Grada Rijeke“, broj 8/2018.),
- *Plan za zdravlje Grada Rijeke za razdoblje od 2019. do 2024. godine*
- *Digital Transformation Strategy for the city of Rijeka: Digital Ri-Wave*

Plan razvoja temelji se na analizi stanja i SWOT-analizi koje su rezultat brojnih aktivnosti provedenih u svrhu prikupljanja podataka o trenutnom stanju Grada Rijeke. Pritom su se istraživali javno dostupni podaci te analizirali i sistematizirali podaci iz postojećih dokumenata sustava Grada Rijeke - odjela gradske uprave, komunalnih i trgovačkih društava u vlasništvu Grada te gradskih ustanova i partnera. Navedene aktivnosti bile su temelj za nastavak procesa izrade Plana te organizaciju i održavanje četiriju radionica strateškog planiranja usmjerenih osmišljavanju vizije grada Rijeke do 2030. godine. U navedene radionice bili su uključeni ključni dionici za razvoj grada Rijeke iz privatnog i javnog sektora, a putem e-konzultacija o prijedlogu Plana razvoja imali su prilike svoje mišljenje dati i građani.

Odluku o pokretanju postupka izrade Provedbenog programa Grada Rijeke za mandatno razdoblje 2021. – 2025. godine („Službene novine Grada Rijeke“, broj 13/21), donio je Gradonačelnik Grada Rijeke 2. studenog 2021. godine. Odlukom je utvrđeno kako će u postupku izrade sudjelovati sva upravna tijela Grada Rijeke te posebno radno tijelo koje će imenovati Gradonačelnik, dok je za administrativno-tehničke poslove zadužen Odjel za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem.

Odlukom o imenovanju Radnog tima za izradu Provedbenog programa Grada Rijeke za mandatno razdoblje 2021. – 2025. godine („Službene novine Grada Rijeke“, broj 13/21) Gradonačelnik je osnovao radno tijelo zadužen za koordinaciju poslova vezanih za izradu Provedbenog programa u sastavu:

- dr.sc. Srđan Škunca, d.i.a. i g., Odjel gradske uprave za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem,
- dr. sc. Nataša Zrilić, Ured Grada,
- Jana Sertić, Odjel gradske uprave za poduzetništvo,
- Željko Jurić, Zavod za informatičku djelatnost i
- Dženet Brkarić, Odjel gradske uprave za financije.

Osnivanju radnoga tima prethodila je edukacija predstavnika odjela gradske uprave krajem srpnja 2021., tj. upoznavanje sa sustavom strateškoga planiranja, a detaljnije s Uputama za izradu provedbenih programa JLS i područne (regionalne) samouprave, budući da je u izradi Provedbenoga programa važna primjena načela odgovornosti i usmjerenosti na rezultat, provedbu akata strateškoga planiranja tijekom mandatnog razdoblja izvršnog tijela, kao i jasna poveznica strateškoga i proračunskoga planiranja.

3. Vizija

Temeljem analize svih dostupnih podataka, SWOT-analize i zaključaka prikupljenih na radionicama određeni su vizija grada Rijeke do 2030. godine, temeljna načela razvoja te strateški ciljevi, mjere i aktivnosti usmjereni ostvarenju vizije. Vizija je tako osmišljena kroz analizu četiriju područja određenih kao ključnih za razvoj grada - kvalitetu života i upravljanje gradom, gospodarstvo, promet te infrastrukturu i okoliš.

Vizija grada Rijeke glasi: **Rijeka 2030. – pametan, otvoren i otporan grad**

Vizija Rijeke do 2030. utemeljena je na viziji grada koji sve svoje resurse usmjerava na poboljšanje kvalitete života svojih građana dok stvaranjem nove dodane vrijednosti oblikuje i podržava gospodarski razvoj riječkoga područja. U tom kontekstu, određena su tri ključna pojma koja će Rijeku usmjeriti prema 2030. godini i pružiti poticaje za daljnji razvoj.

Pametan grad se u kreiranju javnih politika oslanja na kapacitete lokalne zajednice prakticirajući modele suradnje uprave, ustanova i komunalnih društava s građanima i predstavnicima privatnog i akademskog sektora. Rijeka, koja je u više različitih izbora proglašavana najpametnijim gradom u Hrvatskoj i najspremnijim hrvatskim gradom za digitalnu transformaciju, nastaviti će promišljati svoj održivi razvoj upravo na ovim modelima suradnje uzimajući u obzir mogućnosti suvremenih tehnologija. Rijeka je grad svjestan svojih komparativnih prednosti i prilika, ali i nedostataka i prijetnji kojima usmjerava nove projekte i aktivnosti kojima će ih prevladati do 2030.

Otvoren grad predstavlja viziju Rijeke koja brine za svoje građane i potiče njihovo uključivanje i građansku aktivnost u svim područjima života. Naša vizija otvorene Rijeke 2030. označava grad koji je otvoren za sve, grad koji proaktivno uključuje i traži angažman svojih sugrađana te grad koji razvoj planira s građanima i za građane. Osim društvenog, otvorenost Rijeke potrebno je naglasiti i u prostornom aspektu, kao što je javnost naglasila na radionicama strateškoga planiranja te u skladu s time djelovati. Poboljšanjem povezanosti Rijeke sa svim prometnim pravcima omogućit će se kvalitetnija povezanost Rijeke s okolicom, ostatkom Hrvatske i Europskom unijom.

Otporan grad označava Rijeku koja odolijeva svim iskušenjima i prilagođava se novim, drugačijim vremenima. Stvaranjem zdravih temelja za rast i razvoj Rijeka će se svrstati u red gradova koji svoju viziju grade na održivosti kroz pametno gospodarstvo vlastitim resursima i kapacitetima. Poticanje digitalne i klimatske tranzicije kao i poticanje istraživanja i inovacija, rezultat će pozitivnim učincima na riječko gospodarstvo, ali i umanjiti negativni učinak klimatskih promjena. Poboljšana fleksibilnost Grada te svih njegovih dionika omogućit će bolje odgovore na krize te stvoriti kvalitetniji, otporniji i stabilniji sustav grada.

4. Mandat i misija

Gradonačelnik zastupa Grad i nositelj je izvršne vlasti, a građani ga biraju na neposrednim izborima na vrijeme od četiri godine, sukladno Zakonu o lokalnim izborima („Narodne novine“ broj 144/12, 121/16, 98/19, 42/20, 144/20 i 37/21).

Kao novoizabrani gradonačelnik, Marko Filipović je dana 7. lipnja 2021. godine potpisivanjem Zapisnika o primopredaji izvršnih ovlasti preuzeo dužnosti od dotadašnjeg gradonačelnika Rijeke mr.sc. Vojka Obersnela.

Mandat gradonačelnika Marka Filipovića traje od 7. lipnja 2021. godine do idućih lokalnih izbora koji će se održati krajem svibnja 2025. godine (ovisno o datumu raspisivanja lokalnih izbora). Gradonačelnik Filipović je u svom izbornom programu *Novi ritam grada* istaknuo misiju Grada Rijeke koja glasi:

**Grad Rijeka je dobro mjesto za život –
grad u kojem se ljudi dobro osjećaju u solidarnoj zajednici**

Navedena misija predstavlja temelj za Provedbeni program koji se u nastavku razrađuje.

5. Opis kratkoročnih razvojnih potreba i razvojnih potencijala

Rijeka je povijesno postala značajan grad na temeljima lučko-industrijskoga razvoja i željezničkim i cestovnim vezama u dubinu srednjeeuropskoga prostora kao svojega zaleđa.

Usporedno s promjenom društveno-političkog uređenja početkom devedesetih godina 20. stoljeća, u Rijeci se odvijala i tranzicija gospodarstva tijekom koje je privatno vlasništvo zamijenilo društveno, manje tvrtke zamijenile prijašnje velike, a brojne tvorničke nekretnine dobile drugu namjenu čime je nastala posve nova ekonomska struktura. U toj novoj strukturi zadržana je tradicija riječke proizvodnje poput brodogradnje, lučkog prometnog čvora, ali su se razvile i neke djelatnosti koje su povezane s proizvodnjom na globalnoj razini. Tako je Rijeka danas jedan od globalno prepoznatljivih centara za projektiranje u brodogradnji, farmaceutskoj proizvodnji, dentalnom, a na širem području i zdravstvenom turizmu uopće.

Iako nije izravno nadležan, Grad Rijeka je bitan faktor u razvoju riječkog gospodarstva, posebice putem poticanja i otvaranja novih investicija. Tako je Grad Rijeka, kao veliki vjerovnik, podržao plan nastavka proizvodnje tijekom 2018. godine kada je vođena bitka za opstanak 3. maja, kao i plan razvoja Luke Rijeka, što je rezultiralo novim investicijama i rastom teretnog prometa.

Riječko gospodarstvo je otporno, raste i razvija se kroz stalna širenja tržišta, razvoj vlastitih kapaciteta i nove investicije. Podaci FINA-e pokazuju da je Rijeka drugi grad po efikasnosti gospodarstva u Republici Hrvatskoj, odmah iza Zagreba. U razdoblju 2017.-2019. godine zabilježen je pozitivan trend u riječkom gospodarstvu, a posebno vezano i uz urbani turizam. Svakako treba naglasiti da je tijekom krize uslijed pandemije korona virusom Grad Rijeka bio prvi grad koji je u Republici Hrvatskoj, prije države, donio paket svih raspoloživih mjera prema poduzetnicima i građanima kako bi se smanjile posljedice krize.

U Rijeci se ubrzano razvija sektor usluga te posebno sektor turizma. Posebno je zanimljiv trend rasta ICT sektora, kojega čini veliki broj informatičkih tvrtki koje zapošljavaju sve više mladih obrazovanih ljudi i privlače pozornost investitora. Europska unija, a time i Hrvatska kao njena članica, prepoznaju daljnji razvoj kroz zelene i tehnološki napredne tehnologije. Geostrateški položaj Rijeke trebao bi pomoći daljnjem razvoju ovoga sektora.

Rijeka je najznačajnija hrvatska teretna luka koja se putem novih investicija u novu lučku, cestovnu i željezničku infrastrukturu želi jače pozicionirati na europskom i globalnom pomorskom tržištu. Kontejnerski promet u riječkoj luci raste, a sve to zahvaljujući velikim ulaganjima na terminalu Brajdica. Ulaganja u novi Deep Sea kontejnerski terminal na Zagrebačkom pristaništu, izgradnja ceste D-403 i rekonstrukcija ranžirnih kapaciteta za prihvat kontejnerskih vlakova, već do 2025. godine trebaju povećati konkurentnost riječke luke na globalnom tržištu. Uz navedeno, na turizam i lokalno gospodarstvo svakako će vrlo pozitivno utjecati i izgradnja nove marine u središtu Rijeke za koju je koncesiju dobila tvrtka ACI-Gittone (u suvlasništvu hrvatsko-njemačkih partnera) koja namjerava napraviti ogledni primjer „zelene“ tj. okolišno održive nautičke marine na Jadranu.

Stanje željezničke infrastrukture i uvjeta prometovanja bitno će se poboljšati izgradnjom dvokolosiječne pruge na dionici Škrljevo-Rijeka-Šapjane, najkasnije do 2027. Nova pruga, kao završni dio TEN-T koridora treba omogućiti brzi prekrcaj tereta u bazenima riječke luke, ali i uspostavu putničkoga prometa željeznicom, što je jedan od ciljeva zelene tranzicije prometa u EU.

Zračna luka Rijeka, koja se nalazi u Omišlju, razvija se kao putnička, ali i kao teretna zračna luka. No, turistički sektor još uvijek nije u potpunosti prepoznao značenje zračne luke, a niti u teretnom prometu nije dovoljno razvijena logistika povezana sa zračnim prometom.

Promet u Rijeci je vrlo zahtjevan u pogledu prostorne i prometne organizacije niza subjekata u prometu koji nisu vlasnički niti organizacijski povezani, pri čemu je gradsko područje odredište velikoga broja dnevnih putovanja građana iz riječke okolice koji u Rijeci rade ili se školuju. Veliki debalans između prometnih volumena te prostornih mogućnosti prihvata vozila u kretanju i mirovanju, posebno u gradskom središtu, osim povremenih prometnih zastoja, u znatnoj mjeri utječe na razinu usluge javnoga prijevoza i privlačnost njegova korištenja. Građani i posjetitelji s pravom promet u gradu Rijeci ocjenjuju velikim problemom, te je neophodno uspostavljati novu paradigmu prometnoga razvoja. Ubrzavanje prometa u gradu putem kružnih raskrižja, sustava za upravljanje pametnim semaforima koji daju prednost gradskim autobusima – to su rješenja koja se već primjenjuju i dalje razvijaju. Iz sredstava ITU modela, osigurano je ulaganje u nova ICT-rješenja za najavu dolaska autobusa u realnom vremenu, a što ima za posljedicu i promjene u upravljanju sustavom. Pretežito brdska konfiguracija grada i gradskih ulica nisu povoljni za izgradnju biciklističkih staza, ali razvoj mikromobilnosti omogućuju sustavi korištenja električnih bicikala i romobila za najam.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine Rijeka ima 128.624 stanovnika, a prema preliminarnim podacima popisa stanovništva iz 2021. godine, u Rijeci je popisano 108.622 stanovnika. Pad broja stanovnika u međupopisnom razdoblju iznosi gotovo 16%, odnosno 20.000 stanovnika, a rezultat je različitih utjecaja koje je potrebno temeljito istražiti kako bi se negativni trendovi umanjili u budućem razdoblju. Jedan od općehrvatskih problema u zadržavanju mladoga stanovništva svakako je rješavanje stambenoga smještaja, te se osmišljavanje novoga modela stanogradnje putem najma nameće kao jedan od prioriteta u idućem razdoblju.

Tijekom *Europske prijestolnice kulture 2020. godine*, usprkos pandemiji koronavirusa, zabilježen je veliki interes građana za posjetu novom Muzeju Grada Rijeke u Palači Šećerane, Muzeju moderne i suvremene umjetnosti te kulturnim događanjima u Exportdrvu te uz virtualno praćenje. Za očekivati je da će i nova Dječja kuća s vro kreativnim sadržajima, jedinstvena u Hrvatskoj, biti centar za male kreativce i istraživače. Grad Rijeka je tijekom proteklih godina vrlo uspješno lansirao program Građanskog odgoja za djecu u osnovnim školama. No, podaci o broju neupisane djece u jaslice i vrtiće jasno argumentiraju da nam trebaju dodatni objekti za najmlađe.

Grad Rijeka je putem stalnih ulaganja u gradsku infrastrukturu, stvorio nove mogućnosti vezano uz bavljenje sportom i rekreacijom te kulturom i kreativnim industrijama. Danas se veliki broj građana i sportaša koristi Bazanima Kantrida, Centrom Zamet i Atletskom dvoranom na Kantridi. Kao potvrdu dosadašnje sportske orijentacije grada, Europska komisija je Rijeku proglasila *Europskim gradom sporta u 2022. godini*.

Za građane treće životne dobi bitno je da zadrže svoje aktivnosti i da pritom koriste sve pogodnosti koji im osigurava Grad Rijeka – od autobusnog prijevoza do klubova umirovljenika uz razne programe. Nedostatak smještajnih kapaciteta u domovima za starije zahtijeva dodatne investicije te programe podrške starijim osobama koje žive same.

Socijalni program Grada Rijeke pruža korisnicima 22 oblika pomoći. Treba istaknuti da viši standard socijalne skrbi podrazumijeva i omogućavanje građanima besplatnog korištenja pojedinih usluga i programa koje pružaju partnerske organizacije. Nužnim smještajem osiguravaju se minimalni stambeni uvjeti građanima kojima prijete beskućništvo.

Grad Rijeka svake godine financira 30-ak projekata za zaštitu zdravlja u kojima je godišnje sudjelovalo oko 28.000 građana. Svijest o novom načinu života, uslijed pandemije uzrokovane koronavirusom, dodatno naglašava sve što je vezano uz zdravlje i sigurnosti ljudi. Stoga će se u idućem razdoblju dodatno ulagati u programe očuvanja fizičkog i mentalnog zdravlja, a posebno kod ranjivih skupina.

Za kvalitetu života u gradu posebno je važna i kvaliteta javnih prostora, tj. uređenost javnih površina, šetnica, ali i plaža i obalnoga pojasa uopće. Život uz more je najveća prednost Rijeke, a naše plaže već su postala i cjelogodišnja mjesta za druženje i rekreaciju. U tom smislu znatne izazove pruža uređenje centra grada, kao i obalnoga pojasa, posebno duž zapadnoga dijela grada, kao područja rekreacije

Rijeka je, naime, u Hrvatskoj među prvim gradovima po ukupnoj vrijednosti projekata sufinanciranih sredstvima EU, a to pokazuje i stručnost zaposlenika u sustavu grada. Proračun i svi proračunski korisnici Grada Rijeke integrirani su u jedinstveni informacijsko-računovodstveni sustav Riznice koji osigurava i transparentnost proračunske potrošnje.

Gradovi su danas pred velikim izazovima s obzirom da je vrlo intenzivan razvoj tehnologije te s tim u vezi znanja ali i promjena u načinu života i razmišljanja ljudi. Razvoj koncepta *pametnog grada*, u svijetu i EU, daje veliki naglasak na gradove kao središta tehnološkog razvoja. Na nacionalnoj i europskoj razini Rijeka je već prepoznata po razvoju *pametnih sustava* te osvojila više priznanja. Iako tehnologija danas pruža neograničene mogućnosti, temeljne vrijednosti naše zajednice moraju ostati one po kojima je Rijeka posebna – rad, tolerancija i otvorenost.

6. Prioriteti i obrazloženje za odabir prioriteta

Iz analize stanja razvidni su sljedeći ključni pokretački izazovi na globalnoj razini s kojima se Rijeka susreće:

- **Demografske promjene** koje zahvaćaju cijelu Europu. Rijeka se suočava s depopulacijom i starenjem stanovništva, kao i cijela Hrvatska. No, u tom izazovu vidljiva je prilika u privlačenju radno aktivnog, visokoobrazovanog stanovništva iz drugih dijelova Hrvatske i šire. Za Rijeku to znači da mora biti još bolje mjesto za život, kako polazeći od povoljnog geografskog položaja, tako i zahvaljujući izvrsnim gradskim uslugama, kulturi, obrazovanju, zdravlju i stanovanju.
- **Digitalizacija i globalizacija** za Rijeku su značile izraziti pad velikih industrija iz 19. i 20. stoljeća, industrija koje su bile temelj ne samo riječkoga gospodarskog života, nego i temelj

cjelokupnog grada. Rijeka, međutim, već u proteklom desetljeću pokazuje da zna biti grad za post-industrijsko doba te da zna koristiti svoje nasljeđe na kreativan način. Upravo se u kreativnim i tehnološki inovativnim industrijama vidi budućnost našeg grada.

- **Klimatske promjene i nužnost održivog upravljanja resursima** imperativ su s kojim se suočava cijeli svijet, ali za Rijeku su posebno značajne zbog njezinog položaja na obali, lučkog karaktera grada, kao i izrazito ograničenog prostora kao jednog od ključnih polazišta razvoja. Rijeka je već počela promišljati svoj prostorni i društveni razvoj polazeći od cirkularnog gospodarenja, prenamjene postojećih prostora i odgovornog korištenja onoga čime raspolaže. U danim uvjetima, rad na osuvremenjivanju komunalnih usluga i razvoju zelene infrastrukture u Rijeci doprinijet će ne samo boljem stanju okoliša, nego i kvaliteti života i privlačnosti grada za život.

7. Odabir strateških ciljeva i odgovarajućih posebnih ciljeva iz hijerarhijski viših akata strateškog planiranja

Temeljna područja te strateški ciljevi Grada Rijeke do 2030. godine usmjereni ispunjenju vizije su:

1. *Živjeti u Rijeci 2030.*: Grad raznolikosti, u kojem visoka kvaliteta života proizlazi iz suradnje pametne gradske uprave i angažiranih stanovnika;
2. *Raditi u Rijeci 2030.*: Sveučilišni grad za novo doba, gdje napredne tehnologije i kreativna industrija obogaćuju industrijsko nasljeđe;
3. *Povezati Rijeku 2030.*: Multimodalno prometno čvorište s održivim i učinkovitim prometnim sustavom;
4. *Sačuvati Rijeku 2030.*: Pametan, zelen i čist grad prilagođen potrebama svih građana.

Uz ova temeljna područja i ciljeve, dodan je i horizontalni cilj *“Pametna Rijeka 2030.: regionalni hub za jugoistočnu Europu za razvoj i implementaciju pametnih rješenja u upravljanju gradom i gradskom infrastrukturom”* koji će se ostvariti aktivnostima i mjerama u sva četiri tematska cilja, podrazumijevajući specifičan pristup, oslonjen na tehnologiju i inovativna rješenja.

Rijeka 2030. - pametan, otvoren i otporan grad			
1. Živjeti u Rijeci 2030. Grad raznolikosti, u kojemu visoka kvaliteta života proizlazi iz suradnje pametne gradske uprave i angažiranih stanovnika	2. Raditi u Rijeci 2030. Sveučilišni grad za novo doba, gdje napredne tehnologije i kreativna industrija obogaćuju industrijsko nasljeđe	3. Povezati Rijeku 2030. Multimodalno prometno čvorište s održivim i učinkovitim prometnim sustavom	4. Sačuvati Rijeku 2030. Pametan, zelen i čist grad prilagođen potrebama svih građana
Pametna Rijeka 2030.: Regionalni hub za jugoistočnu Europu za razvoj i implementaciju pametnih rješenja u upravljanju gradom i gradskom infrastrukturom			

Izvor: Plan razvoja grada Rijeke za razdoblje 2021.-2027. godine

Iz navedenih ključnih pokretačkih izazova određen je sljedeći koncept razvoja usklađen sa modelom krafne:

Strateški cilj 1. Živjeti u Rijeci 2030.: Grad raznolikosti, u kojem visoka kvaliteta života proizlazi iz suradnje pametne gradske uprave i angažiranih stanovnika

U središtu razvojnog koncepta je kvaliteta života pojedinca i briga o zdravom, optimističnom, pravednom i uključivom društvu, uz potporu javne uprave. Rijeka, prije svega, želi biti grad u kojem se ljudi osjećaju dobro, imaju brzu i kvalitetnu podršku gradske uprave, visoku kvalitetu obrazovnih institucija i skrbi o djeci, sadržaje za mlade, prepoznatljive i relevantne suvremene kulturne sadržaje. Rijeka je prepoznata kao grad suvremene kulture, grad predvodnik u digitalizaciji usluga za građane i grad sa sjajnim bolnicama i naprednim sveučilištem. Rijeka će se fokusirati na pružanje kvalitetnih usluga građanima, na to da kao uprava i dalje bude napredna, brza i humana. U doba povećane mobilnosti želimo zadržati ljude u Rijeci i privući pametne i obrazovane mlade

ljude ovamo. Pretpostavka razvoja u digitalnoj ekonomiji su obrazovani ljudi, za njih ćemo se kao grad natjecati s drugima.

Kako bi Grad Rijeka 2030. godine ostala grad raznolikosti, u kojem visoka kvaliteta života proizlazi iz suradnje pametne gradske uprave i angažiranih stanovnika potrebno je, u kontekstu društvenih usluga, osigurati jednak pristup svim građanima i mogućnost za sudjelovanje u društvenom životu te kvalitetne usluge. Mjere i aktivnosti za poboljšanje društvenih usluga u Rijeci koje se odnose na zdravstvene i socijalne usluge, sadržaj kulturne ponude, sportskih aktivnosti i mogućnosti za edukaciju mogu se podvesti pod projekte koji doprinose učinkovitoj komunikaciji između dionika, ulaganje u infrastrukturu i cjelovit pristup razvoju usluga. Slijedom navedenoga, nameće se potreba za horizontalnim i vertikalnim sektorskim povezivanjem koje bi omogućilo razmjenu informacija, znanja i razvoj novih suradnji te interdisciplinarno upravljanje razvojem grada. Navedeno se prvenstveno odnosi na povezivanje obrazovnog sektora s gospodarskim, sektora koji su detektirani kao ključni privlačni faktori za život u određenoj sredini, a čija razina razvoja i premreženosti izravno utječe na profesionalni i privatni rast i razvoj građana.

Teme obuhvaćene ovim područjem su:

1. Obrazovanje, Kultura, Sport,
2. Mladi,
3. Zdravlje,
4. Manjine,
5. Stariji građani, Građani s poteškoćama u razvoju, Socijalno ugroženi građani,
6. Povezivanje građana, male inicijative u zajednici,
7. Suradnja i komunikacija gradske uprave s građanima,
8. Organizacija rada gradske uprave.

U ovom području predložena su tri specifična cilja kojima će Rijeka postati grad visokih i uravnoteženih standarda življenja te jedan specifični cilj kojim se želi unaprijediti poslovanje gradske uprave i potaknuti građane na aktivno uključivanje u razvoj grada. Grad će tako biti usmjeren na unapređenje kulturnog identiteta i očuvanje kulturne baštine kroz nove projekte te nastavak aktivnosti iz programa EPK 2020., razvoj i prilagođavanje obrazovnog sustava potrebama gospodarstva i tržišta rada, unaprjeđenje kvalitete i podizanja standarda zdravstvenih i socijalnih usluga te poticanje građana na aktivan život. Četvrti specifični cilj odnosi se na pametno upravljanje gradom unaprjeđenjem poslovanja gradske uprave kroz digitalnu transformaciju i povezivanje gradskih odjela i ustanova, edukaciju kadrova i građana te poticanje građana na aktivno sudjelovanje u razvoju grada.

Strateški cilj	1. Živjeti u Rijeci 2030.: Grad raznolikosti, u kojem visoka kvaliteta života proizlazi iz suradnje pametne gradske uprave i angažiranih stanovnika
Specifični ciljevi	1.1. Obrazovanje u funkciji kvalitete života i jačanja gospodarstva 1.2. Zdrav, aktivan i socijalno osjetljiv grad privlačan za život 1.3. Prijestolnica kulture i nakon 2020. godine 1.4. Suradnja pametne uprave i angažiranih stanovnika (H)

Izvor: Plan razvoja grada Rijeke za razdoblje 2021.-2027. godine

U odnosu na horizontalni cilj Pametna Rijeka 2030, namjera je Grada osobito kroz specifični cilj 1.4. razvijati pametna rješenja u području upravljanja i komunikacije s građanima, koristeći tehnologiju za što učinkovitije administrativne transakcije, ali i poticanje angažmana građana.

Strateški cilj 2. Raditi u Rijeci 2030.: Sveučilišni grad za novo doba, gdje napredne tehnologije i kreativna industrija obogaćuju industrijsko nasljeđe

U nosivom obuču koncepta je razvoj gospodarstva. Rijeka se do 2030. želi u potpunosti preobraziti u grad suvremenih industrija, osobito kreativnih, tehnološki inovativnih i zelenih. Takvim fokusom vodi se računa i o održivosti gospodarstva (čiste tehnologije) kao i osiguravanju kvalitetnih i poticajnih sadržaja (kreativne industrije), po kojima je Rijeka prepoznatljiva. Svoj odnos prema Luci Rijeka također treba osmisliti u granicama prostornog i okolišno održivog, ne odustajući od razvoja i tehnološke modernizacije luke.

Analizom izazova i prilika te potencijalnih projekata i aktivnosti za razvoj gospodarstva utvrđeni su prioriteti za razvoj gradskog gospodarstva. Kako bi grad u potpunosti doživio započetu transformaciju u grad suvremenih, tehnološki inovativnih, zelenih i kreativnih industrija, bitno je ostvariti suradnju sa Sveučilištem kako bi se osigurao razvoj visokoobrazovanih kadrova i potakao

razvoj tehnoloških inovacija u svim sektorima, a osobito u području pametnih rješenja za upravljanje gradom, kao i s poduzetnicima i razviti poticajno poslovno okruženje, prvenstveno poduzetničku potpurnu infrastrukturu, (nadograditi odlično razvijeni sustav inkubacije) i ICT infrastrukturu, poticati inovacije i ulagati u nove digitalne tehnologije. Sektori u kojima se vide temelji za daljnji razvoj su tehnološki kompleksne industrije i usluge u kojima se Rijeka već afirmirala i ima stručne i materijalne pretpostavke: brodogradnja, promet i logistika, farmaceutika, ICT i turizam. Rijeka se, osim toga, usmjerava na korištenje vlastitih resursa i postojećih prednosti u novom globalnom kontekstu: luku i brodogradilište i njihovu industrijsku infrastrukturu i geoprometni položaj. Tehnološko nasljeđe i znanje koje je iz njega proizašlo povezivat će se i usmjeravati prema zelenim i digitalnim tehnologijama. Kreativne industrije i kultura trebaju ostati i dalje se razvijati kao bitna sastavnica razvoja grada i njegove turističke ponude. Grad će se usmjeravati i prema razvoju inovativnih modela upravljanja turizmom i razvoja turističke ponude.

Teme obuhvaćene ovim područjem jesu:

1. Poticanje poduzetništva i inovacija,
2. Industrija 4.0: pametne proizvodne industrije,
3. ICT industrija,
4. Kreativne industrije,
5. Čiste i "zelene" industrije,
6. Istraživanje i razvoj: Sveučilište i suradnja znanosti i gospodarstva,
7. ICT infrastruktura,
8. Obrtništvo,
9. Rijeka kao lučki grad,
10. Brodogradnja,
11. Turizam.

Za postizanje ovog strateškog cilja osmišljena su tri specifična cilja koji se odnose na razvoj i povezanost gospodarstva, znanosti i turizma prvenstveno kroz razvoj industrije, poticanje istraživanja, inovacija i novih industrija temeljenih na znanju te produženje turističke sezone razvojem inovativnih, održivih i uključivih rješenja u turizmu.

U odnosu na horizontalni cilj Pametna Rijeka 2030. namjera je Grada razvijati pametna rješenja kroz sva tri specifična cilja.

Strateški cilj	2. Raditi u Rijeci 2030.: Sveučilišni grad za novo doba, gdje napredne tehnologije i kreativna industrija obogaćuju industrijsko nasljeđe
Specifični ciljevi	2.1. Konkurentno gospodarstvo i luka u dobi novih industrija(H) 2.2. Inovativna Rijeka: poticanje istraživanja i na znanju temeljenih industrija (H) 2.3. Grad održivih i inovativnih rješenja u turizmu (H)

Izvor: Plan razvoja grada Rijeke za razdoblje 2021.-2027. godine

Strateški cilj 3. Povezati Rijeku 2030.: Multimodalno prometno čvorište s održivim i učinkovitim prometnim sustavom

Zajedno s gospodarstvom, u nosivom obruču koncepta je i upravljanje i razvoj prometom i infrastrukturom. Prometno povezivanje grada iznutra i prema okolini i susjedstvu od presudnog je značaja za njegovo društveno i gospodarsko funkcioniranje, a ponajviše za njegov odnos prema okolišu i prostoru. Zbog specifičnoga geografskoga položaja, Rijeka ima ograničene mogućnosti prostornoga razvoja koje diktiraju i izazove u upravljanju gradskim prometom, kako javnim, tako i individualnim. No prometni izazovi s kojima se Rijeka susreće iznimno su veliki. Rijeka će za 10 godina biti grad učinkovitog i čistog gradskog prometa, koji joj omogućuje funkcioniranje u gospodarskom i društvenom smislu. Upravo zbog sjajnog položaja na Jadranu, kao i dobre prometne povezanosti sa Zagrebom, Ljubljanom i Trstom, istovremeno, Rijeka ima uvijek aktualne gospodarske mogućnosti. Veliki je izazov u sljedećih 10 godina osmisliti najbolje uvjete za razvoj održivoga gradskog prometa.

Ključni izazovi i prilike za prometni sustav grada Rijeke promatraju se kroz jačanje prometne povezanosti, dostupnost javnog prijevoza te mobilnost.

Prometni razvoj u bitnom je određen razvojem infrastrukture koja nije u nadležnosti gradske uprave, no Grad će svojim angažmanom poticati identificirane razvojne smjerove kroz projektnu i programsku suradnju s nacionalnom razinom i relevantnim javnim operaterima. U kontekstu riječke luke, osnovni izazov odnosi se na iskorištavanje značajnog investicijskog potencijala koji ona ima te koristi za riječko i hrvatsko gospodarstvo koje puno iskorištavanje toga potencijala može donijeti,

u kontekstu željeznice i zračne luke, ključni izazovi odnose se na nedostatnost postojeće infrastrukture koju je potrebno dograditi ili obnoviti, nepovezanost s ostalim modalitetima prijevoza te nužnost iskorištavanja postojećih potencijala. U tom smislu, potrebno je jačati konkurentnost riječke luke na globalnom tržištu putem integracije prometnih sustava i razvoja novih terminala te utvrditi mogućnosti širenja lučkih kapaciteta.

U kontekstu javnog prometa i mobilnosti u gradu prepoznati izazovi vezani su za nedovoljnu prilagođenost javnog prijevoza putnicima, nedovoljne kapacitete (resursne i infrastrukturne), nepovezanost različitih modaliteta prijevoza te nepostojanje dovoljno podataka o svim segmentima prometa za potrebe njegovog optimiziranja. Kako bi se navedeni izazovi savladali potrebno je kreirati intermodalan, povezan i putnicima prilagođen prometni sustav, baziran na ekološki prihvatljivim tehnologijama koje će omogućiti veću točnost i veći stupanj fleksibilnosti u prepoznavanju i zadovoljavanju potreba putnika.

Željeznicu i zračnu luku potrebno je značajnije uključiti u promet Grada Rijeke te ostvariti lokalnu povezanost željeznicom i globalnu povezanost zračnim putem. Iz perspektive javnoga prijevoza i mobilnosti potrebno je uspostaviti cjeloviti, intermodalni, ekološki prihvatljivi i putnicima prilagođeni prometni sustav koji će objediniti sve dostupne, ali i nove planirane modalitete transporta unutar grada, a koji će motivirati putnike na korištenje javnoga prijevoza umjesto korištenja osobnih automobila. Rješenja u pametnom prometu temeljena na senzoricima, umjetnoj inteligenciji, kao i čista i ekološki prihvatljiva rješenja, dio su horizontalnog cilja razvoja Rijeke kao pametnoga grada.

Telekomunikacijska infrastruktura u Rijeci koja omogućuje širokopojasni pristup internetu je dobro razvijena, a zadovoljava pokrivenost signalom mobilnog bežičnog pristupa pogotovu u kontekstu činjenice da je dio Rijeke, korištenjem tehnologije dinamičkog dijeljenja spektra, odnedavno pokriven i 5G mrežom. Rijeka je, kombinirajući mobilni i fiksni pristup, gotovo 100% pokrivena mrežom koja omogućava brzine od 30-100 Mbit/s no te brzine nikako ne mogu zadovoljiti potrebe građana i gospodarstva Rijeke u narednih 10 godina, no pojedinačno gledajući, fiksnim širokopojasnim pristupom samo je djelomično pokrivena brzinama od 100

Mbit/s ili više. Za naredni desetogodišnji period potrebno je planirati primjenu tehnologija koje će zainteresiranim građanima i svim poslovnim subjektima na cijelom području grada omogućiti brzine od 1 Gbit/s i više. Kako bi Grad ostvario svoj cilj da postane smart city hub za cijelu regiju, nužno je snažno se fokusirati na razvoj ICT infrastrukture kao temeljne pretpostavke njegove povezanosti u novoj dekadi. I tu su pred Gradom izazovi u odnosu na nadležnost razvoja infrastrukture, no, koristeći se pozitivnim iskustvima iz aktualne dekade, Grad će nastaviti s proaktivnim pristupom suradnji s operaterima i usmjeravati vlastita ulaganja u maksimalnu brzinu i pokrivenost internetom na području Grada Rijeke.

Teme obuhvaćene ovim područjem jesu:

1. Gradski cestovni promet,
2. Gradski javni promet,
3. Biciklizam,
4. Pješaci,
5. Alternativni oblici prometa,
6. Održivost prometa,
7. Razvoj željeznice,
8. Razvoj zračne luke,
9. Razvoj morske luke,
10. Integracija različitih oblika prometa
11. ICT infrastruktura.

Za provedbu ovoga strateškoga cilja osmišljena su četiri specifična cilja usmjerena prepoznatim izazovima za riječki promet i povezivost. Prvi specifični cilj odnosi se na mjere i aktivnosti usmjerene jačanju prometne povezanosti kroz unaprjeđenje postojeće i razvoj nove prometne infrastrukture s naglaskom na željeznički, zračni i morski promet, drugi specifični cilj usmjeren je razvoju javnoga prijevoza, treći na urbani prometni sustav te jačanje mobilnosti dok je četvrti specifični cilj usmjeren unapređenju ICT infrastrukture i povezivosti.

U odnosu na horizontalni cilj Pametna Rijeka 2030. namjera je Grada kroz specifične ciljeve 3.2., 3.3. i 3.4. razvijati pametna rješenja u području javnoga prijevoza i urbanoga prometnoga sustava i mobilnosti kroz implementaciju sustava temeljenih na novim tehnologijama, a s ciljem lakšeg prometovanja i jačanja mobilnosti građana, kao i kroz razvoj ICT infrastrukture u skladu s europskim standardima.

Strateški cilj	3. Povezati Rijeku 2030.: Multimodalno prometno čvorište s održivim i učinkovitim prometnim sustavom
Specifični ciljevi	3.1. Rijeka povezana sa svijetom i svojom okolicom 3.2. Čist, učinkovit i pristupačan javni prijevoz u gradu (H) 3.3. Razvoj urbanog prometnog sustava i mobilnost (H) 3.4. Razvoj ICT infrastrukture u gradu(H)

Izvor: Plan razvoja grada Rijeke za razdoblje 2021.-2027. godine

Strateški cilj 4. Sačuvati Rijeku 2030.: Pametan, zelen i čist grad prilagođen potrebama svih građana

Rijeka se u sljedećih 10 godina mora na održiv način smjestiti u ograničenom prostoru, prenamjenjujući i dalje svoje postojeće prostore kao što je to već do sada činila, koristeći i revitalizirajući svoju kulturnu i industrijsku baštinu. U zadanim uvjetima, Rijeka će ozeleniti svoj prostor, učiniti dostupnijim javne i privatne zelene prostore koji će grad činiti ugodnijim i zdravijim. Kao i svi veliki gradovi, Rijeka se suočava s nužnošću što kvalitetnijeg pružanja komunalnih usluga, odgovornog, učinkovitog i financijski dostupnog zbrinjavanja otpada, vodovoda i odvodnje. Svi će se veliki gradovi u nadolazećoj dekadi usmjeravati na čiste oblike energije i Rijeka želi u tome nastaviti predvoditi kao pametni i zeleni grad. Rijeka se želi nastaviti povezivati sa svojim zaleđem i kvarnerskim i otočnim okolišem u kratkim lancima nabave, potičući lokalnu proizvodnju i opskrbu kvalitetnom i zdravom hranom. Tako se na najširem obruču nalazi briga o okolišu, održivo upravljanje prostorom te komunalna infrastruktura.

U odnosu na komunalnu infrastrukturu i odnos prema okolišu, Rijeka ima potpunu pokrivenost vodovodnom mrežom, ali slabiju pokrivenost sustavom odvodnje. Sustav prikupljanja i obrade otpada je zadovoljavajući, ali postoje izazovi u području gospodarenja otpadom. Stanovništvo je tek djelomično svjesno važnosti upravljanja otpadom u kućanstvu i koncepta cirkularne ekonomije. Održivo upravljanje prostorom i resursima u planu razvoja grada dopunjeno je jačim povezivanjem grada s njegovom okolicom, kako u suradnji unutar Urbane aglomeracije, tako i kroz promociju nabave hrane oslonjene na neposredni okoliš kao zdravijeg, ekološki održivog i ekonomski povoljnog oblika opskrbe.

Teme obuhvaćene ovim područjem jesu:

1. Zbrinjavanje otpada,
2. Vodovod i odvodnja,
3. Prostorno planiranje,
4. Ponovna upotreba postojećih neiskorištenih prostora (cirkularno upravljanje prostorom),
5. Zelena infrastruktura,
6. Održavanje gradskih površina,
7. Povezanost sa zaleđem i opskrba zdravom hranom.

Slijedom navedenog, osmišljena su tri specifična cilja kao podloga za provođenje mjera i aktivnosti kako bi Rijeka postala grad učinkovite javne infrastrukture i održivog upravljanja okolišem.

U odnosu na horizontalni cilj Pametna Rijeka 2030., namjera je Grada kroz specifični cilj 4.1. razvijati pametna rješenja u području komunalnih usluga kroz implementaciju sustava temeljenih na novim tehnologijama, a u svrhu unaprjeđenja vodno-komunalne infrastrukture, sustava toplinarstva i sustava gospodarenja otpadom.

Strateški cilj	4. Sačuvati Rijeku 2030.: Pametan, zelen i čist grad prilagođen potrebama svih građana
Specifični ciljevi	4.1. Grad pametnih i kvalitetnih komunalnih usluga (H) 4.2. Zeleni grad na moru: prostor u službi građana 4.3. Grad kružnog gospodarenja resursima, povezan s cijelom regijom

Izvor: Plan razvoja grada Rijeke za razdoblje 2021.-2027. godine

Horizontalni cilj: Pametna Rijeka 2030.: Regionalni *hub* za jugoistočnu Europu za razvoj i implementaciju pametnih rješenja u upravljanju gradom i gradskom infrastrukturom

Rijeka se želi dalje graditi na poziciji najpametnijega grada u Hrvatskoj, koju je zauzela temeljem uspješne digitalizacije gradskih usluga usmjerenih na građane, kao i suradnjom s istraživačkim institucijama i inovativnim kompanijama na projektu Centra kompetencija za pametne gradove. Rijeka se zato želi razviti kao grad u kojem inovativne kompanije razvijaju, testiraju i primjenjuju rješenja za upravljanje gradom i gradskom infrastrukturom. Rijeku se 2030. vidi kao Smart City Hub u kojem tvrtke iz cijele Europe testiraju i implementiraju svoja rješenja i odabiru Rijeku za poslovno sjedište.

Kako bi se to omogućilo, potrebno je usmjeriti razvoj grada prema gigabitnom društvu s iznimno kvalitetnom i učinkovitom telekomunikacijskom infrastrukturom. Senzorski opremiti komunalnu i prometnu infrastrukturu, ali i primijeniti u upravljanju u skladu s najboljim standardima tehnološkoga razvoja. Usluge gradske uprave potrebno je nastaviti digitalizirati.

Mjere za ispunjenje navedenog cilja provlače se kroz sva četiri strateška cilja podrazumijevajući specifičan pristup, oslonjen na tehnologiju i inovativna rješenja.

8. Popis mjera za provedbu posebnih ciljeva s ključnim aktivnostima i pripadajućim pokazateljima rezultata

Provedba postavljenih ciljeva ostvaruje se Provedbenim program Grada Rijeke koji sadrži sedamdeset tri (73) mjere, ukupne vrijednosti 2.402.918.256,00 kuna. Između navedenih, 19 mjera vrijednih 301,6 milijuna kuna ima programski karakter i bit će financirane proračunskim sredstvima. Ostale navedene mjere imaju razvojni karakter, o čemu svjedoči i njihova investicijska vrijednost od 2.101,3 milijuna kuna. Od navedenoga iznosa, za dio projekata čija je realizacija započela već je osigurana gotovo milijarda kuna iz sredstava EU fondova, dok će za novoplanirane projekte biti potrebno osigurati još oko 500 milijuna kuna iz istih izvora.

U nastavku se daje pregled mjera kojima se podržava realizacija postavljenih ciljeva.

1. Živjeti u Rijeci, 2030.

Za realizaciju ovoga cilja osmišljena su 34 projekta, od kojih je 15 njih programskoga karaktera (inkluzija, poticaji, javne potrebe u kulturi sportu i sl., stipendije i dr.), dok preostali imaju ulagački i razvojni karakter s ciljem osiguranja novih kapaciteta za smještaj djece predškolskoga i školskoga uzrasta, dodatno uređenje postojećih i obnovu (bazen Školjić) sportskih građevina. Od postojećih, u programskom razdoblju nastaviti će se projekti *Revitalizacija kompleksa Benčić- Cigleni i T-objekt*, *Dovršetak uređenja Muzeja moderne i suvremene umjetnosti*, *Suvremena prezentacija arheoloških ostataka antičke i srednjovjekovne Rijeke* i *Digitalizacija javne uprave*. Kao posve nove, potrebno je naglasiti projekt izgradnje *Stanova za mlade*, *Projekt uređenja Kazališne četvrti* te *Podatkovni centar Grada Rijeke*. Projekt izgradnje stanova za mlade usmjeren je na osmišljavanje i realizaciju modela izgradnje stanova za najam, čime se izravno utječe na kvalitetno rješavanje stambenih potreba mladih, neopterećeno od problema povezanih sa stjecanjem vlasništva.

S druge strane, izrada projekata uređenja Kazališne četvrti izravno treba pridonijeti uređenju najizravnijega kontaktnoga prostora buduće marine „Baroš“, kao riječkoga „waterfronta“.

Projekti programskoga karaktera	
1.	Osiguravanje uvjeta za inkluziju djece i učenika s teškoćama u razvoju u dječje vrtiće i osnovne škole
2.	Ulaganje u prepoznavanje, nagrađivanje i razvoj kvalitete ljudskih potencijala u sustavu odgoja i obrazovanja
3.	Osiguravanje redovitog provođenja izvannastavnih aktivnosti u skladu s potrebama učenika i s ciljem osposobljavanja za život
4.	Izrada i provedba lokalne strategije za mlade
5.	Povećanje vremena koje učenici provode u osnovnoj školi kroz uvođenje cjelodnevne nastave
6.	Osiguravanje potpore djeci i učenicima pripadnicima romske nacionalne manjine u ranom i predškolskom i osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju
7.	Dodjeljivanje stipendija za srednjoškolsko i visoko obrazovanje
8.	Sportski ritam grada Rijeke
9.	Podmlađivanje grada
10.	Socijalni program Grada Rijeke
11.	Rijeka zdravi grad
12.	Riječki program lokalnog partnerstva
13.	Javne potrebe u kulturi
14.	RiHub

15.	Poduzetnički projekti i programi za mlade
	Razvojni projekti
1.	Riperaj - mala gradska radionica za besplatne popravke
2.	Povećanje obuhvata djece rane i predškolske dobi u sustavu odgoja i obrazovanja, s naglaskom na djecu jasličkog uzrasta
3.	Prilagodba školskih građevina za izvođenje nastave u jednoj smjeni
4.	Poticanje uključivanja i aktivnog sudjelovanja građana u zajednici
5.	Rekonstrukcija Bazena Školjić
6.	Održavanje postojeće i izgradnja nove sportske infrastrukture
7.	Stanovi za mlade
8.	Ugodniji suživot sa životinjama
9.	Projekt uređenja Kazališne četvrti
10.	Revitalizacija kompleksa Benčić - Cigleni i T-objekt
11.	Turistička valorizacija reprezentativnih spomenika riječke industrijske baštine
12.	Povežimo se baštinom
13.	ForHeritage
14.	TEATRINO - revitalizacija kulturnog dobra u svrhu stvaranja modernog centra filmske umjetnosti
15.	Dovršetak uređenja Muzeja moderne i suvremene umjetnosti
16.	Suvremena prezentacija arheoloških ostataka antičke i srednjovjekovne Rijeke
17.	Podatkovni centar Grada Rijeke
18.	Digitalizacija javne uprave

Nositelji gotovo svih projekata (osim Riperaja i stambene izgradnje) jesu odjeli gradske uprave. Sredstva za realizaciju projekata programskoga karaktera u cijelosti su osigurana u proračunu Grada Rijeke, dok se realizacija devet projekata pretpostavlja uz pomoć sredstava iz EU fondova. Ukupna vrijednost projekata iznosi 867,6 milijuna kuna, od kojih na projekte programskoga karaktera otpada 277,5 milijuna kuna.

2. Raditi u Rijeci 2030.

Realizaciju ovoga cilja treba pomoći s 11 projekata, od kojih su samo tri programskoga karaktera. Sukladno naslovu, gotovo svi projekti obilježeni su poduzetništvom ili poticanjem poduzetnika ili su obilježja zahvata takva da se na njima mogu graditi oblici novih ponuda (Exportdrvo, Tržnica Brajda, Zametska pećina).

	Projekti programskoga karaktera
1.	Subvencioniranje poduzetnika
2.	Promocija turističke destinacije
3.	Upravljanje poduzetničkim inkubatorima
	Razvojni projekti
1.	Startup inkubator Rijeka
2.	Inkubator za kreativne tehnologije i IT industriju Energana
3.	Izgradnja komunalne infrastrukture u Poduzetničkoj zoni Bodulovo
4.	RiBiz - Podizanje konkurentnosti malih i srednjih poduzeća u gradu Rijeci kroz subvencioniranje gospodarskih aktivnosti, poboljšanje poduzetničke klime, unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i digitalizaciju
5.	Exportdrvo - Obnova i prenamjena bivše industrijske zgrade u višenamjenski prostor u funkciji razvoja turizma i podrške poduzetništvu
6.	Europski projekti za podršku poduzetništvu
7.	Revitalizacija tržnice Brajda u Rijeci
8.	Prezentacija prirodne baštine PGŽ - uređenje Zametske pećine

Ukupna vrijednost projekata iznosi 141 milijuna kuna, od kojih na projekte programskoga karaktera otpada 22,1 milijuna kuna.

Za najveći dio projekata sredstva za realizaciju osigurana su u proračunu Grada Rijeke ili su odobrena u prethodnom financijskom ciklusu (obnova Energane iz sredstva Urbane aglomeracije Rijeka, izgradnja infrastrukture PZ Bodulovo iz EU sredstava).

3. Povezati Rijeku 2030.

U poticanju ostvarivanja ovoga cilja oblikovano je 9 projekata koji su usmjereni na unaprjeđenje javnoga prijevoza i rješavanje njegovih razvojnih potreba (autobaza), na unaprjeđenje sustava mikromobilnosti, rješavanje potreba prometa u mirovanju te daljnji razvoj prometne infrastrukture, posebno u svijetlu uspostavljanja brze gradske željeznice po izgradnji drugoga kolosijeka na dionici pruge Škrlevo-Rijeka- Matulji-Jurdani.

Razvojni projekti	
1.	Rekonstrukcija i dogradnja prometne mreže u funkciji integracije osobnog i javnog prijevoza sa sustavom gradsko-prigradske željeznice
2.	Rekonstrukcija prometne mreže u funkciji brzog i sigurnog pristupa KBC-u Sušak
3.	Jačanje sustava javnog prijevoza 1
4.	Jačanje sustava javnog prijevoza 2
5.	Studija izbora lokacije autobaze KD "Autotrolej"
6.	Nabava novih autobusa za KD Autotrolej d.o.o.- II
7.	Urbana i prometna revitalizacija gradskoga središta
8.	Razvoj mikromobilnosti na području Grada Rijeke
9.	Razvoj sustava za prihvat vozila u mirovanju

Potreba za realizacijom dijela projekata poput rekonstrukcije prometne mreže u funkciji integracije osobnoga i javnoga prijevoza sa sustavom gradske željeznice, te u funkciji pristupa KBC-a Sušak, urbana i prometna revitalizacija gradskoga središta, razvoj sustava za prihvat vozila u mirovanju i Studija izbora lokacije autobaze, utvrđena je dokumentima prostornoga uređenja, Izvješćem o stanju u prostoru za razdoblje 2007.-2018., kao i Planom razvoja grada Rijeke 2021.-2027.

U značajnom dijelu, realizacija projekata predviđa apliciranje na sredstva EU fondova, te korištenje modela ITU financiranja namijenjenoga projektima UA Rijeka. Ukupna vrijednost projekata iznosi 171,5 mil. kuna.

4. Sačuvati Rijeku 2030.

Gotovo svih dvadeset projekata podržava realizaciju ovoga cilja u svijetlu unaprjeđenja stanja čovjekovoga okoliša, a nositelji gotovo polovice projekata jesu komunalna i trgovačka društva u vlasništvu Grada Rijeke. Prema kriteriju visine ulaganja, najznačajnija ulaganja usmjerena su na razvoj sustava vodoopskrbe i odvodnje, sustava toplinarstva i podizanja kvalitete zbrinjavanja otpada s ciljem povećanja izdvajanja reciklabilne komponente. Kontinuitet ulaganja u energetske obnovu ogleda se u nastavku ulaganja u javne građevine, dok novinu provedbenoga programa čine projekti usmjereni na korištenje obnovljivih izvora energije te podizanja kvalitete javnih prostora s posebnim naglaskom na razvoj sustava javnih zelenih površina.

Konačno, u očuvanju Grada potrebno je voditi brigu i o prikupljanju, izgradnji i korištenju sustava baza podataka, posebno u cilju oblikovanja javnih politika, pa je i takav projekt uvršten u ovaj cilj.

Projekti programskoga karaktera	
1.	Sustav upravljanja prostornim podacima grada Rijeke
Razvojni projekti	
1.	Civilna zaštita i zaštita od požara
2.	Centar ponovne uporabe (CPU)
3.	Implementacija sustava individualiziranog prikupljanja otpada
4.	Izgradnja sortirnice na lokaciji Mihačeva Draga
5.	Uređenje Centralne tržnice u Rijeci
6.	Izgradnja Vodotornja Strmica s pristupnim putem i pripadajućim cjevovodima, te ostalim cjevovodima za opskrbu visoke zone Trsata
7.	Poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture na području aglomeracije Rijeka
8.	Povećanje učinkovitosti sustava toplinarstva
9.	Uređenje javnih površina i izgradnja pripadajuće infrastrukture unutar bivšeg tvorničkog kompleksa Rikard Benčić
10.	Energetska obnova objekata javne namjene – vrtići i škole
11.	Energetska obnova objekata javne namjene BC Podvežica
12.	Energetska obnova Muzeja moderne i suvremene umjetnosti
13.	Izgradnja integriranih solarnih elektrana na objektima javne namjene
14.	Solarna energija za građane
15.	Razvoj zelene infrastrukture grada Rijeke
16.	Urbana aglomeracija Rijeka - provedba mehanizma Integriranih teritorijalnih ulaganja
17.	Izgradnja dijela grobnog polja G11 na CGG Drenova
18.	Uređenje STEM parka u sklopu dijela Trga Ivana Klobučarića i uređenje i opremanje STEM laboratorija u prostoru tehničke kulture na adresi Korzo 2a/II

Značajan dio sredstava za realizaciju projekata osiguran je iz sredstava EU (vodna aglomeracija) odnosno putem ITU mehanizma namijenjenih Urbanoj aglomeraciji Rijeka (sustav toplinarstva), a iz istih izvora bit će potrebno osigurati sredstva i za još neke planirane projekte poput energetske obnove i izgradnje solarnih elektrana.

Promišljanje vlastitoga razvoja u značajnoj mjeri odražava se i na razvoj područja *Urbane aglomeracije Rijeka*. Primjena europskoga mehanizma integriranih teritorijalnih ulaganja (ITU), osmišljenoga od strane Europske komisije radi poticanja gradova kao zamašnjaka razvoja, omogućuje i Gradu Rijeci korištenje značajnih sredstava koja su, prilikom prijavljivanja projekata u financijskom razdoblju 2016.-20., u značajnim iznosima iskorištena za unaprjeđenje sustava javnoga prijevoza, a još uvijek se koriste za realizaciju projekta podizanja učinkovitosti sustava toplinarstva, te uređenje dijela kompleksa ex Benčić.

Ukupna vrijednost projekata iznosi 1.222,8 milijuna kuna, od kojih, međutim, čak 933,3 milijuna kuna otpada na izvedbu projekata vodne aglomeracije Rijeka i povećanje učinkovitosti sustava toplinarstva.

U razdoblju 2021.-27. projekti UA Rijeka trebaju biti osmišljeni na podlozi Strategije razvoja UA Rijeka za razdoblje 2021.-27., a usklađeni s Nacionalnom razvojnom strategijom koja predstavlja krovni razvojni dokument na razini čitave Republike Hrvatske, kao i planovima razvoja svake JLS ponaosob, što će zahtijevati dodatne napore. Budući da će konačna visina alokacije za razvoj UA Rijeka biti poznata tek nakon donošenja Provedbenoga programa, u istome je procijenjena na razini sredstava korištenih u razdoblju 2016.-20.

NAPOMENA: TABLIČNI PRIKAZ mjera za provedbu odabranih posebnih ciljeva s ključnim aktivnostima i pripadajućim pokazateljima rezultata, te indikativnim financijskim okvirom za provedbu aktivnosti, iako sastavni dio Provedbenoga programa, dan je kao PRILOG u prilogu Programa.

9. Usklađenost mjera s dokumentima prostornog uređenja

Sustav dokumenata prostornoga uređenja grada Rijeke čine *Prostorni plan uređenja grad Rijeke* („Službene novine Primorsko-goranske županije“ 31/03, 26/05, 14/13 i „Službene novine Grada Rijeke“ 3/17 i 21/19) i *Generalni urbanistički plan grada Rijeke* („Službene novine Primorsko-goranske županije“ 7/07, 14/13 i „Službene novine Grada Rijeke“ 8/14, 3/17, 21/19 i 11/20-ispr.), kao krovni prostorni planovi. Temeljem navedenih, izrađeno je i na snazi je šest (6) urbanističkih planova uređenja, kojima je pokriveno oko 420 ha građevinskoga područja te tridesetdevet (39) detaljnih planova uređenja kojima je obrađeno dodatnih 510,6 ha površina smještenih unutar građevinskoga područja naselja kao i izdvojenih građevinskih područja.

Uvažavajući već dostignutu razinu izgrađenosti građevinskih područja i razvijenosti centralnih funkcija u njima, kao i zakonske obveze, tijekom posljednjih izmjena Prostornoga plana uređenja i Generalnoga urbanističkog plana grada Rijeke provedena je revizija područja posredne i neposredne namjene temeljem koje je neposrednom provedbom obuhvaćeno 1.147 ha odnosno 54% građevinskog područja naselja, dok se na 981 ha primjenjuje posredna provedba. Međutim, kako je 810 ha područja posredne provedbe već pokriveno urbanističkim i/ili detaljnim planom uređenja, plan užega područja treba izraditi za oko 172 ha građevinskog područja, među kojima se površinom ističu stambena područja Turanj-Kostabela (51 ha), za koje je donesena odluka o izradi te Rujevica (46 ha), za koje je izrada urbanističkoga plana uređenja privedena kraju.

U pogledu mogućnosti zahvata na područjima posredne provedbe, važno je napomenuti kako se zatečene građevine mogu rekonstruirati i kroz zahvat rekonstrukcije i povećati korisnu površinu i ukoliko nije izrađen dokument prostornoga uređenja. Jednako tako, rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih prometnica predviđenih Generalnim urbanističkim planom, moguće je provoditi izravno, tj. primjenom odredbi za provođenje sadržanih u krovnim prostornim planovima.

Opisano stanje dokumenata prostornoga uređenja važno je i u svjetlu analize provedivosti projekata zastupljenih u provedbenomu programu, koja je prikazana u sljedećoj tablici:

Naziv mjere	Važeći UPU, DPU	GUP	Izrada plana
Povećanje obuhvata djece rane i predškolske dobi u sustav odgoja i obrazovanja – novi vrtići	+		
Prilagodba škola za nastavu u jednoj smjeni	+		
Rekonstrukcija Bazena Školjić		+	
Izgradnja nove sportske infrastrukture	+	+	
Stanovi za mlade	+	+	+ (*)
Projekt uređenja Kazališne četvrti		+	
Revitalizacija kompleksa Benčić - Cigleni i T-objekt	+		
Povežimo se baštinom		+	
Revitalizacija Teatrina u centar filmske umjetnosti	+		
Dovršetak uređenja Muzeja moderne i suvremene umjetnosti	+		
HKD - suvremeni kulturno-konferencijski centar		+	
Suvremena prezentacija arheoloških ostataka antičke i srednjovjekovne Rijeke	+		

Inkubator za kreativne tehnologije i IT industriju Energana		+
Izgradnja komunalne infrastrukture u PZ Bodulovo	+	
Exportdrvo - Obnova i prenamjena u višenamjenski prostor u funkciji turizma i podrške poduzetništvu		+
Prezentacija prirodne baštine – uređenje Zametske pećine		+
Rekonstrukcija i dogradnja prometne mreže u funkciji integracije osobnog i javnog prijevoza sa sustavom gradsko-prigradske željeznice	+	+
Rekonstrukcija prometne mreže u funkciji brzog i sigurnog pristupa KBC-u Sušak	+	
Urbana i prometna revitalizacija gradskog središta	+	+
Razvoj sustava za prihvat vozila u mirovanju	+	+
Izgradnja sortirnice na lokaciji Mihačeva Draga		+
Uređenje Centralne tržnice u Rijeci		+
Izgradnja Vodotornja Strmica s pristupnim putem	+	
Uređenje javnih površina i izgradnja pripadajuće infrastrukture unutar kompleksa Rikard Benčić	+	
Izgradnja integriranih solarnih elektrana	+	+
Razvoj zelene infrastrukture grada Rijeke		+
Izgradnja dijela grobnog polja G11 na CGG Drenova	+	
Uređenje STEM parka na Trgu Ivana Klobučarića	+	

(*) – izrada UPU stambenoga područja Rujevica privedena je kraju, a predstoji izrada UPU za područje Sekundarnoga gradskoga središta.

Kako je iz tabličnoga prikaza vidljivo, svi planirani zahvati mogu se provesti temeljem važećih dokumenata prostornoga uređenja, osim – i to samo djelomično – projekta stanova za mlade koji pretpostavlja donošenje planova za dva najveća područja na kojima je moguća stambena izgradnja u Gradu Rijeci i to: stambeno područje Rujevica te Sekundarno gradsko središte Rujevica. Međutim, kako je izrada prvoga priveden a kraju, a za izradu drugoga stvorene potrebne pretpostavke (proveden javni natječaj za urbanističko-arhitektonsko rješenje), moguće je procijeniti kako će se već tijekom 2022. godine stvoriti preduvjeti za realizaciju u pogledu dokumenata prostornoga uređenja.

Važno je naglasiti kako su predloženi projekti ekološki neutralni, tj. ne proizvode utjecaj na okoliš koji zahtijeva utvrđivanje posebnih uvjeta izvedbe i održavanja. Štoviše, realizaciju dijela projekata izravno se može utjecati na podizanje kvalitete okoliša, korištenje obnovljivih izvora energije, promicanje i primjenu načela zelene izgradnje i dr.

10. Okvir za praćenje i izvještavanje

Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (ZSSPUR) propisuje ustroj strateškog planiranja u vertikali od države do jedinica lokalne samouprave kao i obveze koje u tom sustavu mora rješavati jedinica lokalne samouprave, a koje su dodatno razrađene *Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Pravilnik)*, *Pravilnikom o provedbi postupka vrednovanja (PPV)*, *Uredbom o načinu ustrojavanja, sadržaju i vođenju središnjeg elektroničkog registra razvojnih projekata te Priručnikom o strateškom planiranju – verzija 3.0* i drugim podzakonskim aktima.

Jedinicama lokalne samouprave izravno je utvrđena obveza obavljanja sljedećih poslova:

- izrada akata strateškog planiranja: Plan razvoja i provedbeni program (ZSSPUR članak 25.)
- praćenje i izvještavanje o provedbi Plana razvoja i primjeni Pravilnika (ZSSPUR članak 15.)
- izvještavanje regionalnog koordinatora i Koordinacijskog tijela o provedbi plana razvoja putem lokalnog koordinatora jednom godišnje (ZSSPUR članak 25 stavak 6.)
- podnošenje godišnjeg izvješća o provedbi Plana razvoja (izvješće o napretku u provedbi posebnih ciljeva i ostvarenju pokazatelja ishoda plana razvoja) gradskom vijeću (Pravilnik članak. 12. stavak 2.)
- podnošenje polugodišnje i godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa (izvješće o napretku u provedbi mjera, aktivnosti i projekata te ostvarivanju pokazatelja rezultata iz provedbenog programa) gradonačelniku dva puta godišnje (Pravilnik članak 13. stavak 1.)
- podnošenje godišnjeg izvješća o provedbi Plana razvoja gradskom vijeću do 31. ožujka tekuće godine (Pravilnik članak 15. stavak 2.)

- podnošenje godišnjeg izvješća o provedbi provedbenog programa za prethodnu godinu (do 31. siječnja tekuće godine) i polugodišnja za prethodnu godinu (do 31. srpnja tekuće godine) - Pravilnik članak 16. stavak 2. i stavak 3., u vezi sa člankom. 26. stavkom 5. ZSSPUR)
- izrada nacrtu opisa djelovanja, uz savjetovanje s članovima Odbora za vrednovanje, kojega službeno odobrava Odbor za vrednovanje (PPV članak 11.)
- koordinacija postupka provjere valjanosti izvješća o vrednovanju i pružanja povratne info timu (PPV članak 15. stavak 1.)
- izrada sažetka preporuka temeljem rezultata vrednovanja u kojima ističe preporuke iz izvješća koje trebaju provesti nadležna tijela i dostavlja ih mjerodavnim tijelima kako bi mogle biti ugrađene u novi ili ažurirani akt strateškog planiranja (PPV članak 15. stavak. 3 i članak 17.)
- godinu dana nakon završetka vrednovanja izrada procjene stupnja integriranosti dogovorenih preporuka proizašlih iz vrednovanja u nove/ažurirane akte strateškog planiranja mjerodavnih tijela (PPV članak 18.)

Dio navedenih poslova koji se odnosio na izradu *Plana razvoja grada Rijeke 2021.-2027.*, izrada *Provedbenog programa grada Rijeke 2021.-25.* koordinirao je Odjel za razvoj, urbanizam, ekologiju i gospodarenje zemljištem, a pročelnik Odjela imenovan je i za obavljanje poslova lokalnoga koordinatora. Međutim, daljnja uspostava i održavanje sustava strateškoga planiranja u provedbi nameće potrebu uspostave radnih mjesta u cilju provođenje drugih obveza propisanih pod/zakonskim aktima.